

“El meu pare, en Francesc Baladía, em va orientar a l’hora d’escollir la carrera, perquè el dibuix i les matemàtiques se’m donaven molt bé”. En Xavier Baladía mai no es va penedir de la seva elecció: “Durant la carrera m’interessava tot, i ni em plantejava la possibilitat de fer una altra cosa”.

“En sortir de la universitat, vaig col·laborar en l’estudi d’algun company de carrera. Avui dia els joves ho tenen més difícil per obrir-se pas en el món professional, sobretot tenint en compte que els manca una base de coneixements prou sòlida, sobretot pel que fa a la tecnologia”. El prestigi de l’Escola de Barcelona és, però, indiscutible: “S’ha treballat molt bé, però la població té un desconeixement enorme del que és l’arquitectura. Això provoca la idealització de certes coses que per a mi no tenen un gran valor, mentre es passen per alt i fins i tot es critiquen obres d’una gran professionalitat”.

El nostre protagonista parla amb la propietat que li concedeixen els seus trenta anys d’experiència, alguns d’ells com a arquitecte municipal d’Aiguafreda: “Tant en aquesta feina com en la de professional independent, detectes una manca d’esperit crític cult per part del client i del ciutadà”.

En Xavier valora molt positivament l’experiència a l’Administració: “L’urbanisme pràctic aporta uns coneixements molt interessants. Exigeix un coneixement molt extens del territori. A Aiguafreda, per exemple, vaig fer la proposta d’un plànol-guia de la ciutat. Per tal de dibuixar-lo, vaig visitar cada carrer amidant-ne les amplades.

Centrem-nos en la faceta com a arquitecte liberal del nostre entrevistat: “He fet habitatges de tot tipus, aparcaments, incursions en urbanisme... El que més m’interessa és l’edificació, no les grans extensions. Treballo bàsicament al Baix Llobregat”.

A l’hora de treballar, “hi ha clients que van molt perduts i necessiten orientació segons els recursos de què disposen. N’hi ha uns altres, en canvi, que ja disposen d’un croquis, de vegades molt coherent i de vegades mancat de tota lògica. Quan les coses no funcionen, cauen pel seu propi pes després d’un diàleg. Si un client vol introduir elements que moltes vegades a mi no m’interessaven, els he de respectar perquè són les seves idees”. Malgrat aquest respecte, “hi ha obres de les que he fet que, a causa dels canvis que s’hi han anat introduint al llarg de la construcció, han desvirtuat el meu concepte de l’estètica. Tanmateix, sovint conserven la forma original. De tota manera, quan una obra està acabada, està acabada. Només miro enrere per treure’n conclusions”.

Les preferències dels clients són molt variables: “Hi ha matrimonis sols per als quals el dormitori és per dormir i que prefereixen fer vida a la sala, mentre que en altres famílies més nombroses el dormitori constitueix el lloc de treball dels fills”. Unes preferències que poden variar amb el temps: “Per això insisteixo molt en els espais neutres de disseny, que amb l’evolució de la família es puguin adaptar a les noves necessitats. Opino el mateix dels interiors, que han de ser oberts per tal que l’usuari pugui modificar-los al seu gust”.

El creatiu que ens acompanya reconeix que “la meua trajectòria ha estat molt adaptada a les circumstàncies i bastant variable. He intentat anar canviant molt amb el temps. Una cosa és el que a mi m’agrada molt i una altra el que puc fer amb aquell entorn, amb aquella persona i en aquell moment. No vull que les meves obres s’identifiquin amb algun estil concret. Tanmateix, en algun dels meus dissenys, també per a mobles, m’he trobat gent que m’ha dit que es notava que allò era meu”. A l’hora de parlar de tendències, es confessa “admirador de Frank Lloyd Wright. El seu ofici, el seu esperit, és el que més ha influït el meu interior. D’altra banda, m’atrauen molt les obres d’enginyeria, com ara les torres de comunicació, els ponts, el tipus de feina de Calatrava”.

Quant a la seva manera de treballar, en Xavier es defineix com un “arquitecte de llapis en el primer estadi. De seguida passo a treballar molt amb l’ordinador, que em sembla una eina imprescindible i fàcil d’utilitzar, que agilita molt el procés. La capacitat del professional no depèn de l’habilitat amb el llapis o amb la màquina, sinó que es tracta d’una cosa absolutament interna: si un no és capaç d’assimilar les tres dimensions, tant és que faci servir un mitjà com un altre”.

Una capacitat que el nostre interlocutor ha hagut d’aplicar al Baix Llobregat, un entorn que “ha crescut molt i d’una manera poc ordenada. Hi ha municipis com Esplugues o Sant Joan Despí on és molt difícil trobar solars. Afortunadament, aquesta expansió no ha estat com el caos de la dècada dels anys seixanta. Considero, tanmateix, que en les properes dècades és fàcil que se’ns escapi el control del creixement urbà”.

A l’hora d’ampliar una ciutat el nostre arquitecte es considera “partidari d’estudiar amb profunditat el seu desenvolupament històric i el medi ambient, i a partir d’aquí fer una proposta de futur, que pot representar enderrocar-ho tot i començar de zero o rehabilitar un nucli antic conservant-hi tot el que sigui possible. De tota manera, cal tenir en compte que no totes les rehabilitacions es fan correctament i que pot arribar un moment en què els pobles amb un atractiu turístic tan conservat arribin a resultar coreogràfics, sense vida: t’agradaria arribar-hi, tirar coses a terra i posar-hi nens que juguin, botigues, gossos...”

“Cada cop que ens plantejem de rehabilitar un immoble, ens preguntem quins criteris hem de seguir”, afegeix. “En cada cas s’ha de retrocedir fins a la prehistòria: sota unes restes gòtiques podem trobar-ne unes de romàniques i sota aquestes unes de fenícies. Quan els pobles antics envaïen altres ciutats, n’arrencaven fins i tot els fonaments dels edificis. A Itàlia, per exemple, no disposen de prou recursos per conservar l’enorme patrimoni arquitectònic. Cal valorar fins a quin punt l’edifici restaurat pot tenir una funcionalitat”.

Aquest és l’esperit romàntic i alhora pràctic que ens ha transmès en Xavier Baladía, casat amb la Carme, també arquitecta, i pare d’un fill, el Guillem, que treballa amb ell.

“La població té un desconeixement enorme del que és l’arquitectura. Això fa que s’idealitzin certes coses per a mi sense gran valor, mentre es passen per alt obres d’una gran professionalitat”

Xavier Baladía - Sant Joan Despí (Baix Llobregat)